

УДК 378.147:02:111.85

Цимбал Світлана Миколаївна

кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри професійної підготовки, документознавства та публічного управління
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Tsybal Svitlana

PhD in Philosophy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Professional Training, Document Studies and Public Administration
Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine
ORCID: 0000-0001-5354-6187

[https://doi.org/10.60022/4\(s\)-2-GF](https://doi.org/10.60022/4(s)-2-GF)

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІСТОРІОГРАФІЇ У ДИДАКТИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ

AXIOLOGICAL POTENTIAL OF HISTORIOGRAPHY IN DIDACTIC SUPPORT OF EDUCATIONAL COMPONENTS WITHIN THE LIBRARY AND INFORMATION PROFILE

Анотація. У статті розкрито аксіологічний потенціал історіографії вітчизняної бібліотечної справи для дидактичного забезпечення фахової підготовки бакалаврів спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа». Проаналізовано чинники сповільненого впровадження виховного та ціннісного ресурсу історіографічних розвідок у навчально-методичні комплекси освітніх компонентів. Запропоновано засоби подолання фрагментарності використання історіографічних доробок бібліотекознавців для формування професійної самосвідомості, критичного ставлення до інформаційних джерел, засвоєння етичних норм та культури бібліотечно-інформаційних фахівців.

Ключові слова: здобувач освіти, дидактика, історіографія, бібліотечна справа, аксіологія, освітній процес, освітній компонент.

Abstract. The article explores the axiological potential of Ukrainian librarianship historiography in providing didactic support for bachelor's degree students majoring in "Library, Information and Archival Studies" (Specialty B13). It analyzes the factors contributing to the slow integration of educational and value-oriented historiographical resources into course syllabi and learning materials. Furthermore, the author proposes methods to overcome the fragmented use of scholars' historiographical contributions, aiming to foster professional self-awareness, critical thinking toward information sources, ethical standards, and the overall professional culture of future library and information specialists.

Key words: student, didactics, historiography, library science, axiology, educational process, educational component.

Постановка проблеми. Історіографічний дискурс, що розкриває особливості генезису та розвитку вітчизняної бібліотечної справи, зосереджено на актуалізації соціокультурного значення бібліотечних установ у популяризації писемної спадщини, переосмислення ролі бібліотечно-інформаційних працівників у формуванні читацьких уподобань у різні періоди історичного розвитку України. Наукова рефлексія позитивних або негативних впливів політико-економічних перетворень на розвиток бібліотечної системи завдяки ретроспективному аналізу стає суттєвим індикатором оцінювання ефективності реформ, що дає змогу бібліотекознавцям прогнозувати наслідки трансформаційних процесів у галузі.

Наукова проблематика дослідження полягає в аналізі причин недостатньої концептуалізації аксіологічного потенціалу історіографічних розвідок та їх уповільненого, фрагментарного впровадження в систему дидактичного забезпечення викладання дисциплін бібліотечно-інформаційного спрямування. В період цифрових трансформацій соціокультурного простору та зростання гібридних загроз, впровадження тем з історіографії в навчально-методичні комплекси фахових дисциплін майбутніх бакалаврів спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» стане дієвим засобом формування національної самосвідомості та ідентичності у здобувачів освіти. Інтеграцію історіографічних оглядів у освітній процес варто розглянути як засіб виховання особистості, що також сприяє розвитку критичного мислення, виробленню інформаційного імунітету, удосконаленню аналітичних здібностей майбутніх фахівців бібліотечної справи. Відповідна модернізація навчально-методичних комплексів сформує підґрунтя для об'єктивного оцінювання ідеологічних міфів, стимулює здобувачів освіти до подальших наукових пошуків, усвідомленого ставлення до змін у соціокультурній політиці держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аксіологічний вимір історіографічних розвідок у дидактичному забезпеченні дисциплін бібліотечно-інформаційного спрямування формується на поєднанні правової бази, історичних, біографічних ретроспектив та сучасних парадигм цифрового суспільства. Аналіз трансформаційних перетворень, що спирається на визначену в Законі України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» місію бібліотечної галузі та переосмислення наукової вітчизняної спадщини, представлено в працях В. Бойко та Т. Коваль, доробки яких дають змогу здобувачам простежити шлях інституційних реформ. Розвиток наукових центрів бібліотечної справи системно розкрито О. Василенко. Технологічний складник, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, проблеми стандартизації та уніфікації бібліотечних процесів проаналізовано у розробках А. Бровкіна, Т. Коваль. Викликам цифрового суспільства та новій ролі бібліотек присвячено наукові пошуки В. Струнгар, а специфіку переходу до цифрового простору висвітлено Г. Салатою. Історіографічним

дослідженням, збереженню національної спадщини, виокремленню аксіологічного складника в фаховій підготовці здобувачів освіти присвячено наукові розвідки колективу авторів під керівництвом Л. Дубровіної. Водночас, попри наявність комплексу праць з історичних, методологічних досліджень бібліотечної галузі, у проблемному полі залишаються невирішеними питання впровадження аксіологічного потенціалу вітчизняної історіографії в освітній процес та дидактичне забезпечення навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу в закладах вищої освіти (далі — ЗВО).

Мета статті — теоретичне обґрунтування та розкриття аксіологічного потенціалу історіографічних досліджень, окреслення шляхів його інтеграції в систему дидактичного забезпечення освітніх компонентів бібліотечно-інформаційного циклу в ЗВО для формування фахових компетентностей та особистісних ціннісних орієнтирів здобувачів освіти в умовах зростання гібридних загроз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Історіографічні розвідки становлення та функціонування бібліотечної справи мають власні традиції та визначаються пришвидшеною динамікою розвитку на сучасному етапі, акумулюючи значний аксіологічний потенціал, розкриваючи еволюційні зміни ціннісних орієнтирів, теоретико-методологічні засади формування професійної культури майбутніх бібліотечно-інформаційних працівників. Для процесу формування історіографії бібліотечної галузі в Україні характерним є багатоаспектність, послідовність наукової ревізії першоджерел, що активізуватиме зміну світоглядних пріоритетів та наукового забезпечення освітніх компонентів підготовки майбутніх бакалаврів бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

Вітчизняна бібліотечна система, як соціальний інститут, пройшла складний шлях від накопичення практичного досвіду публічних бібліотек першої половини XIX століття та формування власної професійної культури до утвердження академічного статусу, забезпечує значним історіографічним ресурсом фахову підготовку майбутніх бакалаврів бібліотечної, інформаційної та архівної справи. Але з урахуванням амбівалентності оцінювання наукових праць з бібліотекознавства різних історичних періодів, аналіз джерельної бази освітніх компонентів разом із розв'язанням конкретних навчальних, виховних, світоглядних завдань має можливість акцентувати увагу на аксіологічному потенціалі наукових доробок. Наприклад, на критичному оцінюванні частково заідеологізованих або некоректних творів, визначенні праць, що присвячені деконструкції фейків або виявленню нашарувань цензури на різних історичних етапах розвитку країни, а також стимулюванні дослідницької зацікавленості здобувачів переліком недосліджених тем у бібліотекознавстві.

Розв'язання зазначених завдань в освітньому процесі дасть змогу сформувати у здобувачів не лише цілісну ціннісну систему поглядів на значення

збереження національної спадщини, але й розуміння законів еволюційного розвитку соціокультурної сфери суспільства, ролі та функцій бібліотек, прогнозування галузевих змін у період пришвидшених процесів цифровізації товарів та послуг. Також, наприклад, впровадження інтеграційних модулів з історіографії бібліотекознавства сприятиме не тільки ознайомленню здобувачів з науковими підходами щодо періодизації розвитку бібліотечної справи, усвідомлення історичної детермінованості галузевих стандартів, а й розумінню причинності наукових парадигм, що впливають на становлення світоглядних цінностей сучасних бібліотечно-інформаційних працівників. Окремо необхідно виділити питання аналізу персонального внеску провідних дослідників бібліотекознавства, його аксіологічний складник, як дидактичний зразок професійної етики та культури.

Розуміння чинників зміни тематики наукових досліджень у бібліотекознавстві в контексті аксіологічного виміру демонструє трансформаційні тенденції, що відповідають запитам історичної епохи, від утилітарності та практичного спрямування праць до гуманістичних та особистісно-орієнтованих парадигм. У вітчизняному дискурсі структурування бібліотекознавства як науки визначено важливим чинником становлення професійної ідентичності, що відтворено в спадщині В. Антоновича, М. Грушевського, М. Максимовича, К. Рубинського. Значеннями з точки зору дидактичної цінності є також ретроспективи процесів організації та діяльності перших бібліотек, а саме, Одеської публічної бібліотеки (1830 р.), міжрегіональних книгообмінів у 1850 році між такими містами як Київ та Львів. Наукові дослідження в добу активної розбудови національних соціальних інституцій (друга половина XIX — початок XX століть) сприяли аксіологічній інтерпретації значення книги, місії бібліотек університетів як академічних осередків формування у здобувачів освіти світоглядних переконань. Неодноразове переосмислення бібліотекознавцями діяльності та масиву праць Л. Хавкіної під впливом ідеологічних настанов у різні історичні періоди розвитку нашої держави демонструє значення аксіологічних складників в професійній культурі бібліотечно-інформаційних працівників.

Для демонстрації амбівалентного підходу до процесів розвитку бібліотекознавства, як приклад, розглянуто зміни поглядів наукової спільноти на інтерпретацію радянської спадщини, запровадження деідеологізаційних, ревізійних методів до аналізу джерельної бази. Опанування здобувачами освіти навичок критичного аналізу історіографічних джерел спирається на дві протилежні системи оцінювання зазначеного історичного етапу, за радянських часів домінуючим був ідеологічний підхід, у період розбудови незалежності нашої країни виокремлено критичний аналіз та ревізійні практики. Жорстка партійна диктатура вимагала від бібліотечних установ популяризації «соціалістичних здобутків» як важелів впливу. Тому в працях вітчизняних

дослідників бібліотечної справи радянської доби аналізувалися досягнення в інфраструктурній та технологічній розбудові бібліотечної системи, а зі зміною політичного устрою держави, тематика наукових пошуків змінилась на ревізійну. Впровадження в дидактичне забезпечення фахових освітніх компонентів зазначеного історіографічного спадку стимулюватиме формування у здобувачів етичного імунітету проти дезінформації, маніпулювань фактами та пропаганди. Після здобуття незалежності українські науковці розвінчували радянські наративи за допомогою зіставлення ціни масштабного будівництва з жертвами репресивної політики, втрати національної ідентичності та тотальної цензури.

Сформоване критичне мислення здобувачів освіти базується на вмінні деконструювати публікації радянської доби, виявляти в їх змісті замовчування або викривлення фактів. Зазвичай на практичних заняттях аналізуються праці, що висвітлювали досвід або досягнення соціалістичних культурних перетворень з масивами статистичної інформації, бібліотекарів позиціонували як політосвітніх працівників, а напрями наукової діяльності визначається політичною доцільністю. Особливого вивчення потребують бібліографічні доробки, що містять аналіз якісного наповнення бібліотечних фондів, розкривають масштаби вилученої літератури, позначеної як «ворожа», неприйнятна для радянського суспільства.

Після здобуття незалежності вітчизняні бібліотекознавці, працюючи з архівними фондами реконструювали вітчизняну модель розвитку бібліотечних установ. Історіографічні розвідки набули нових напрямів (зауважено на значний внесок Л. Дубровіної [1]), а саме, поряд з уточненням процесу інституціоналізації галузі та фондознавством, вивчалась історія книгозбірень країни, процеси примусового вилучення спадщини представників розстріляного відродження, колекцій релігійної, краєзнавчої та українознавчої літератури. Цензурні обмеження, бібліографічний контроль деталізовано як процеси штучного звуження бібліографічних показників задля ідеологічного впливу на пересічних читачів.

Інтеграційний потенціал критичного аналізу історіографічних праць у методичному забезпеченні освітнього процесу в ЗВО зумовлює формування у здобувачів нелінійного розуміння історичних процесів. Дослідження бібліотечної системи радянської доби постає як пошук смислів між крайнощами, тотальною партійною диктатурою в бібліотечній галузі та ефективними спробами стандартизації та уніфікації бібліографічних процесів, що стали підґрунтям їх подальшої успішної автоматизації.

Водночас історіографічні розвідки трансформаційних процесів у бібліотечній галузі періоду розбудови незалежної держави крім можливостей для здобувачів освіти дослідити закономірності переходу від тоталітарної централізованої моделі, демонструють протиріччя між економічною кризою, що призвела до закриття бібліотечних установ, скорочення працівників та прискореними темпами

цифровізації бібліотечних послуг в Україні. На тлі зниження статистичних даних, дослідження бібліотекознавців розкривають питання технологічних змін, ухвалюється Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995 р.) [2], в якому основним вектором розвитку визначається розбудова цифрового суспільства, акцентується увага на формуванні інформаційної культури працівників та користувачів бібліотечних установ.

Для новітнього етапу історіографічних розвідок також характерним є спрямованість на об'єктивізацію наукових знань, неупереджене переосмислення здобутків бібліотекознавців включно з представниками української діаспори. Сучасний простір наукової комунікації об'єднує модернізовану інфраструктуру бібліотечних установ, міжнародну співпрацю, що дає змогу системно використовувати історіографічні огляди до викладання фахових освітніх компонентів майбутнім бібліотечно-інформаційним працівникам. Результатами має бути визначено, разом з набутими компетентностями, трансформацію історіографічних знань в аксіологічні орієнтири професійної діяльності.

Впровадження історіографічних знань з бібліотечної справи до комплексу дидактики, а саме, методичну базу викладання «Бібліотекознавства», «Документознавства», «Бібліотечних послуг та сервісів», «Аналітико-синтетичної обробки інформації» тощо, сприяє розв'язанню низки стратегічних завдань ЗВО. Серед яких виділено розвиток критичного оцінювання управлінської інформації та деконструкцію стереотипного мислення, наприклад, на працях В. Бойко [3] та Т. Коваль [4] здобувачам продемонстровано складність періоду становлення вітчизняної бібліотечної моделі, відмова від фіксування історичних фактів, а на основі деконструкції радянської ідеології, розкрито протиріччя між наративами тоталітарного суспільства та об'єктивними дослідницькими інтерпретаціями.

Важливість історіографічних досліджень в дидактичному забезпеченні фахової підготовки бакалаврів бібліотечної, інформаційної та архівної справи зумовлено подоланням лінійного підходу до викладання освітніх компонентів, усуненням пасивного засвоєння фактологічного матеріалу, спрямовуванням наукового пошуку здобувачів на міждисциплінарність. Джерельна база періоду розвитку та становлення національних соціальних інституцій, включно з бібліотечною справою (з XIX століття до дискурсу доби незалежності), має ґрунтуватися на порівняльному аналізі соціокультурних та політичних перетворень для розуміння сутності методологічних змін. Для здобувачів освіти такий підхід перетворить історичні факти на ефективний спосіб дослідження явних та прихованих смислів при розборі текстів, що позитивно вплине на розвиток аналітичного мислення.

Роль аксіологічного чинника у трансформаційних процесах професійної самоідентичності продемонстровано на прикладі аналізу діяльності книгозбірень, досліджених О. Василенко [5]

та В. Струнгар [6], що змінює акценти в професії бібліотечно-інформаційного працівника, дає нове розуміння завдань бібліотечної галузі як соціального інституту, культурного центру, осередку формування цифрової грамотності різночинних верств населення. Як навчальний елемент доречно використати дослідження з біографістики та траєкторій професійної діяльності видатних представників бібліотечної справи різних періодів, що слугуватиме персоніфікації аксіологічного потенціалу історіографії, наприклад: проблема вибору в тоталітарному суспільстві, протидія тиску та цензурі. Залучення здобувачів освіти до роздумів над питаннями особистої та колективної відповідальності, протистояння панівній ідеології, виводить історіографічні розвідки на новий комунікаційний простір, де формуються етичні переконання, інформаційна культура бібліотечного працівника.

Розкриття економічних та соціальних результатів впровадження програмного забезпечення в бібліотечних установах, на основі праць А. Бровкіна [7], Т. Коваль [8], Г. Салати [9], розкриває здобувачам логіку причинно-наслідкових зв'язків задля усвідомлення особливостей функціонування глобального інформаційного середовища, принципів цифровізації національних культурних пам'яток. Аналіз прагматичності та адаптивності управлінських рішень в умовах фінансової нестабільності, дає здобувачам знання про застосування фандрейзингу, використання грантів від ЮНЕСКО або ЄС, що стимулює до вивчення основ проєктного менеджменту, сприяє формуванню креативного мислення та управлінських здібностей.

З позиції глобальної цифровізації освітнього середовища ЗВО, бібліотечної справи, включення історіографічної спадщини в дидактичне забезпечення освітніх компонентів спрощується завдяки інформаційно-комунікаційним технологіям, що стали ефективними засобами навчання, дають змогу використовувати електронні джерела, оцифровані книжкові та архівні фонди, реконструювати та візуалізувати події минулого. Подібна прикладна діяльність долає стереотипне сприйняття історіографії як анахронічного елементу теорії, та перетворюється на методологічне підґрунтя проєктної діяльності як засобу формування креативного мислення.

Висновки та подальші перспективи дослідження. На сучасному етапі організації освітнього процесу ЗВО аксіологічний потенціал історіографічних студій розглянуто крізь призму переходу від описових методів вивчення історичних періодів бібліотекознавства до впровадження соціального та комунікаційного вимірів методологічного дискурсу. Модернізація дидактичного забезпечення навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу вимагає переосмислення ретроспективного досвіду, трансформації теоретичних знань у практико-орієнтовані засоби прогнозування задля ефективного інтеграційного поступу вітчизняних ЗВО у світову науково-освітню площину. Імплементация

історіографічних джерел у комплекс дидактичних матеріалів уможливило формування аксіологічних конструктів професійної культури майбутніх бібліотечно-інформаційних фахівців.

У дослідженні доведено, що аналіз вітчизняних історіографічних праць, вказує на нелінійність історичного розвитку як суспільства, так і соціальних інститутів, зокрема бібліотечної системи. В наукових розвідках сучасних бібліотекознавців простежується ревізійна тенденція в оцінюванні доробків попередніх історичних періодів, за умови їх

подальшої концептуалізації та включення до дидактичних комплексів забезпечення освітнього процесу, навчальна діяльність здобувачів підсилиться дослідницьким компонентом. Використання на практичних заняттях інформаційно-комунікаційних технологій забезпечить зростання зацікавленості оцифрованими книжковими та архівними фондами, що дасть змогу відтворити та унаочнити спадщину попередніх епох та зробить історіографію методологічним підґрунтям проектної діяльності, розвитку креативних здібностей.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Список літератури

1. Дубровіна Л.А. Цифрова гуманітаристика та бази даних документальної культурної спадщини в бібліотеках України / Л.А. Дубровіна, К.В. Лобузін, О.С. Онищенко, Г.В. Боряк. Рукописна та книжкова спадщина України. 2020. Вип. 25. С. 290–309. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2020_25_21. (дата звернення: 27.12.2025).
2. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.95 № 33/95-ВР. Веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.12.2025).
3. Бойко В. Сутність та способи уніфікації текстів управлінських документів. *Студії з архівної справи та документознавства*. 2011. Т. 19, кн. 2. С. 47–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_2011_19_2_8 (дата звернення: 23.12.2025).
4. Коваль Т. Інноваційні моделі сучасної бібліотеки у контексті бібліотечно-інформаційного обслуговування / Т. Коваль, Л. Туровська. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 1. С. 11–15. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002362> (дата звернення: 25.12.2025).
5. Василенко О. Бібліотечно-інформаційний комплекс в умовах трансформації наукових комунікацій: результати бібліотекознавчого дослідження. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського*. 2023. Вип. 68. С. 43–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nbnbuimviv_2023_68_5 (дата звернення: 26.05.2026).
6. Струнгар В. Бібліотека в інтерактивному медіасередовищі: стан та перспективи : монографія / наук. ред. Ю. Половинчак; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2020. 315 с.
7. Бровкін А. Проблеми наукового забезпечення інноваційного розвитку бібліотек [Електронний ресурс] / А. Бровкін, Л. Петрова, Н. Смаглова. *Бібліотечний вісник*. 2004. № 6. С. 37–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2004_6_9 (дата звернення: 20.12.2025).
8. Коваль Т. Імплементация міжнародних стандартів як національних у діяльність наукових бібліотек / Т. Коваль, Л. Туровська. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 8. С. 15–17. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002363> (дата звернення: 20.12.2025).
9. Салата Г.В. Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 1. С. 7–13. DOI 10.32461/2409-9805.1.2022.257253. (дата звернення: 24.12.2025).

References

1. Dubrovina, L. A., Lobuzina, K. V., Onyshchenko, O. S., & Boriak, H. V. (2020). Tsyfrova humanitarystyka ta bazy danykh dokumentalnoi kulturnoi spadshchyny v bibliotekakh Ukrainy [Digital humanities and databases of documentary cultural heritage in libraries of Ukraine]. *Rukopysna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy* [Manuscript and book heritage of Ukraine], 25, 290–309 [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy Pro biblioteku i bibliotечnu spravu: pryiniaty 27 sich. 1995 roku № 32/95-VR [Law of Ukraine on libraries and library science from January 27 1995, № 32/95-VR]. (1995). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. *Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 7, p. 45 [in Ukrainian].
3. Boyko, V. (2011). Sutnist ta sposoby unifikatsii tekstiv upravlinskykh dokumentiv [The essence and methods of unification of texts of management documents]. *Studii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva*, 19(2), 47–52 [in Ukrainian].
4. Koval, T., & Turovska, L. (2017). Innovatsiini modeli suchasnoi biblioteki u konteksti bibliotечно-informatsiinoho obsluhovuvannia [Innovative models of modern library in the context of library and information service]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 1, 11–15 [in Ukrainian].

-
5. Vasylenko, O. (2023). Bibliotechno-informatsiyni kompleks v umovakh transformatsii naukovykh komunikatsii: rezultaty bibliotekoznavchoho doslidzhennia [Library and information complex in the conditions of transformation of scientific communications: results of library research]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho*, 68, 43–68 [in Ukrainian].
 6. Strungar, V. (2020). Biblioteka v interaktyvnomu mediasередовищі: stan ta perspektyvy [Library in the interactive media environment: state and prospects]. Kyiv: NAN Ukrainy, Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho [in Ukrainian].
 7. Brovkin, A., Petrova, L., & Smahlova, N. (2004). Problemy naukovooho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku bibliotek [Problems of scientific support of innovative development of libraries]. *Bibliotechnyi visnyk*, 6, 37–40 [in Ukrainian].
 8. Koval, T., & Turovska, L. (2017). Implementatsiia mizhnarodnykh standartiv yak natsionalnykh u diialnist naukovykh bibliotek [Implementation of international standards as national ones in the activities of scientific libraries]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 8, 15–17 [in Ukrainian].
 9. Salata, H. V. (2022). Stratehii rozvytku bibliotechnoi spravy v Ukraini [Strategies of library science development in Ukraine]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 1, 7–13 [in Ukrainian].